Dogman: »mali človek« je kot majhna država, ki za drobiž in svojo dobrobit preveč uboga velike. arhiv Liffa

LIFFE

Bog, če je to umetnost

Godard bi moral sestopiti z lastnega godardovskega vlaka, Garrone se posveča ubogljivemu koristoljubju malega človeka, Gustav Möllner v 112 gledalsko izkušnjo približa bralski, Nemec Thomas Stuber pa sredi odtujenosti najde hrepenenje.

Zdenko Vrdlovec, Špela Barlič

V uvodnem kadru zarenči v nas široko odprt pasji gobec z velikimi čekani, tako da smo že resno zaskrbljeni za drobnega možica, ki si v pasjem salonu daje opravka s to mrcino. Ki pa jo s sušilnikom umiri. Kmalu zatem vdre v salon pasje nege nasilnež bikovskega videza in obnašanja. S tem ima Marcello, lastnik salona, večje sitnosti, a tudi njega umiri z odmerkom koke. Le da se moti, če misli, da bo s človeško zverino tako zlahka opravil kot s pasjo.

Dogman italijanskega režiserja **Mattea Garroneja** (*Gomora*, *Resničnost*) je film o »malem človeku«. Marcello (**Marcello Fonte** je za vlogo dobil zlato palmo) je namreč njegova tako fizična kot psihična manifestacija. V tem čudnem naselju v obliki konjske podkve, ki leži kot odvržena nekje na skrajnem robu nevidnega mesta, najbrž ni edina, a je dobro izbrana. Robustni in brutalni kriminalec Simeone terorizira vse krajane, vsi bi se ga radi znebili, a se ne zmorejo odločiti niti za najetega morilca. Raje se fatalistično tolažijo, da ga bo že kdo prej ali slej ubil. Le Marcello, ljubitelj psov in ljubeč oče, s Simeonejem nekako shaja, še več, prav v trenutku, ko bi se lahko uresničilo fatalistično upanje njegovih sosedov, mu reši življenje. A ni videti, da bi drobnega Marcella na tega brutalnega silaka vezalo kakšno občudovanje njegove tiranske moči. Prej gre za nemočno ubogljivost, pa vendar ne samo nemočno, marveč po malem tudi pridobitniško. Res je, da ga Simeone vselej prisili v udeležbo pri kakšnem kriminalnem početju, a je Marcello kar zadovoljen, če dobi nekaj drobtinic plena. Celo v zapor gre namesto njega, ko mu ta obljubi deset tisoč evrov. »Mali človek« je kot majhna država, ki za drobiž in svojo dobrobit preveč uboga velike. V *Dogmanu* lahko vidimo, kako se to konča.

Ime **Jean-Luca Godarda**, poslednjega preživelega iz nekdanjega francoskega novega vala, so njegovi največji privrženci ali tisti, ki z njegovega »ikonoklastičnega« filmskega vlaka niso stopili enkrat v 70. letih prejšnjega stoletja, včasih prevajali kar z »God Art« (Bog Umetnost). Toda po ogledu njegovega zadnjega filma *Knjiga slik* pride človeku (vsaj tistemu, ki je pravočasno stopil z godardovskega vlaka) na misel neka druga sintagma: O, bog, če je to umetnost.

112

Danski triler z naslovom *112* **Gustava Möllerja** takoj prikliče v spomin film *Locke* Stevena Knighta. Policist v klicnem centru za nujne primere prejme klic ženske, ki mu da med vrsticami vedeti, da je bila ugrabljena in da jo ugrabitelj v belem kombiju pelje neznano kam. Policaj bi moral primer prepustiti drugim enotam, a ker je v srcu terenski policist, frustriran, ker je bil v klicni center kazensko premeščen, in ker je obtežen z madežem, ki bi ga rad zdrgnil s sebe z novim podvigom, se odloči na lastno pest poseči v dogajanje; njegovo edino orožje pa je telefon.

112 je film, ki gledalsko izkušnjo približa bralski – vidite le policista v klicnem centru, vse ostalo se zgodi v vaši glavi. Scenarij je skrbno dodelan in poln presenetljivih obratov, ki gledalca vseskozi držijo v napetosti. Posebna pozornost je posvečena motivaciji in karakterizaciji glavnega lika, ki v gledalcu vse bolj budi dvom, ali naj sploh navija zanj. Policist je v enaki poziciji kot občinstvo: situacijo na drugi strani signala si zgolj predstavlja in vanjo projicira svoje želje (na primer to, da bi se izkazal) in predsodke (na primer, da je ženska vedno žrtev in moški vedno krvnik). Ne pomisli pa, da se je morda ponovno prenaglil in da dober namen še ne pomeni nujno dobro opravljene naloge.

Med policami

Če smo dram, ki se godijo med policisti, že vajeni, pa nas nemški film *Med policami* popelje v svet, ki je povsem vsakdanji, a ponavadi skrit pred našimi očmi in ne dovolj privlačen, da bi bil predmet filmskih upodobitev. Med visokimi policami in viličarji skladišča velikega trgovskega centra, kjer se prepletajo trpke usode skladiščnikov, ki kot termiti, prikrajšani za svetlobo dneva, drobijo med neskončnimi vrstami prodajnih polic, nam režiser **Thomas Stuber** dobesedno in metaforično odpre okno v zakulisje sodobne potrošniške družbe, v svet razočaranih in osamljenih duš, ki svoja življenja živijo le še na delovnem mestu. Nežen, melanholičen film, v katerem brezosebno skladišče postane čarobna, nenavadno lepa katedrala hrepenenja, zavetje za razbolene duše z družbenega roba. ×